

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542
ชื่อผู้เขียน	จารุกิตต์ โพธิ์ชัย
อาจารย์ที่ปรึกษา	ศาสตราจารย์ ดร. ไพศิษฐ์ พิพัฒเนกุล
สาขาวิชา	นิติศาสตร์
ปีการศึกษา	2558

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้มุ่งศึกษาถึงกระบวนการร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 โดยกระบวนการร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินนั้น เป็นมาตรการที่ทลายหัวใจของการทุจริตและยังเป็นการตัดกำลังผู้กระทำความผิดมิให้ใช้ทรัพย์สิน หรือได้ประโยชน์จากทรัพย์สินที่ได้จากการทุจริตคอร์รัปชัน ถือว่าเป็นกระบวนการที่มีเจตนารมณ์เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน ซึ่งกระบวนการร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 แบ่งได้เป็น 2 กรณี คือ กรณีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ และกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐร้ายวผิดปกติ

จากการศึกษาพบว่ากระบวนการร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 มีปัญหาและอุปสรรค ดังต่อไปนี้ ประการแรก ปัญหาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน กรณีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติที่ไม่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากการตรวจสอบความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินจะต้องพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐเมื่อเข้ารับตำแหน่งและเมื่อพ้นจากตำแหน่ง ซึ่งหากเจ้าหน้าที่ของรัฐยังไม่พ้นจากตำแหน่งก็ไม่สามารถที่จะตรวจสอบความเปลี่ยนแปลงของบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ของเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ และการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินเพื่อพิสูจน์ความถูกต้องความมีอยู่จริงหรือความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สิน ในการพิจารณาว่ากรณีใดจะถือว่ามีพฤติการณ์หรือเหตุอันควรสงสัยว่ามีการได้ทรัพย์สินมาโดยไม่ชอบ หรือมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่าจะมีการ โอน ยักย้าย แปรสภาพ หรือซุกซ่อนทรัพย์สิน หรือปรากฏว่ามี

การถือครองทรัพย์สินแทน อันมีลักษณะเป็นการมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติเพื่อขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน เกิดปัญหาในความชัดเจนในการพิจารณาว่า กรณีใดจะถือว่าเป็นกรณีมีพฤติการณ์การได้มาซึ่งทรัพย์สินและหนี้สิน โดยไม่ชอบ หรือจะต้องปรากฏข้อเท็จจริงเพียงใดจึงจะถือว่าเป็นการโอน ยักยอก แปรสภาพ หรือซุกซ่อนทรัพย์สิน หรือต้องปรากฏข้อเท็จจริงเช่นใดจึงจะถือว่าเป็นการถือครองทรัพย์สินแทน อันจะมีลักษณะเป็นการมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ นอกจากนี้ ยังพบปัญหาเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิของผู้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ยังไม่เพียงพอ เมื่อเทียบกับการคุ้มครองสิทธิในกระบวนการร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินกรณีกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐว่าร้ายรายผิดปกติ ประการที่สอง ปัญหาเกี่ยวกับประสิทธิภาพการยึดหรืออายัดทรัพย์สินไว้ชั่วคราว ซึ่งไม่มีการกำหนดให้มีการยึดหรืออายัดทรัพย์สินไว้ชั่วคราวในกรณีจำเป็นเร่งด่วน ประการสุดท้าย ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการทรัพย์สินที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีคำสั่งให้ยึดหรืออายัดไว้ชั่วคราวที่ไม่ได้มีการบัญญัติเกี่ยวกับการดูแลรักษาทรัพย์สิน ไม่มีวิธีการเก็บรักษาทรัพย์สิน ตลอดจนวิธีการจัดการทรัพย์สินที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. สั่งยึดหรืออายัดไว้ชั่วคราว ซึ่งส่งผลกระทบต่อเจ้าของทรัพย์สินในกรณีที่จะต้องคืนทรัพย์สินหรืออาจทำให้มูลค่าของทรัพย์สินลดน้อยลงอันก่อให้เกิดความเสียหายต่อทางราชการในกรณีที่ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดิน

จากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น เพื่อให้กระบวนการร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินกรณีมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ควรกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินทุกปี และแก้ไขเพิ่มเติมความหมายของคำว่า “ทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ” และควรบัญญัติให้ความหมายของการได้ทรัพย์สินและหนี้สิน โดยไม่ชอบ ให้มีความชัดเจน และกำหนดเกณฑ์มาตรฐานในการพิจารณาว่ากรณีใดถือว่ามีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่าจะมีการโอน ยักยอก แปรสภาพ หรือซุกซ่อนทรัพย์สิน หรือปรากฏว่ามีการถือครองทรัพย์สินแทน อันมีลักษณะเป็นการมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ นอกจากนี้ควรกำหนดมาตรฐานเกี่ยวกับการร้องขอให้ทรัพย์สิน ตกเป็นของแผ่นดินให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั้งกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติและกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐร้ายรายปกติ สำหรับปัญหาการยึดหรืออายัดทรัพย์สินไว้ชั่วคราวในกรณีจำเป็นเร่งด่วนควรกำหนดให้เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจยึดหรืออายัดทรัพย์สินไว้ชั่วคราว ในกรณีจำเป็นเร่งด่วน และปัญหาเกี่ยวกับการเก็บรักษาและจัดการทรัพย์สินที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีคำสั่งยึดหรืออายัดไว้ชั่วคราวเห็นควรมีการออกระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติว่าด้วยการเก็บรักษาและจัดการทรัพย์สินที่ถูกยึดหรืออายัดไว้ชั่วคราว ทั้งนี้ เพื่อให้มีเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบและให้การบริหารจัดการทรัพย์สินที่เป็นระบบและกระทบต่อสิทธิของผู้ที่มีส่วนได้เสียให้น้อยที่สุด

Thesis Title	Problems of process of requesting for properties to be vested in the nation as per the Act appurtenant to the Constitution on the Anti-Corruption, B.E.2542
Author	Charukit Phochai
Thesis Advisor	Professor Dr. Phaisith Phipatanakul
Department	Law
Academic Year	2015

ABSTRACT

This thesis has the purpose to study about process of requesting for properties to be vested in the nation as per the Act appurtenant to the Constitution on the Anti-Corruption, B.E. 2542 (1999). The request for properties to be vested in the nation is a measure to break the heart of corruption and it also deprives power of offenders so that they cannot use the properties or gain benefit from properties obtained from corruption. It is considered as process that has intention to create effectiveness in anti-corruption. The process of requesting for properties to be vested in the nation as per the Act appurtenant to the Constitution on the Anti-Corruption, B.E. 2542 (1999) can be divided into two cases, the first case is the National Anti-Corruption Commission has resolution that government officials have properties which unusually increase and the second case is that the National Anti-Corruption Commission has resolution that government officials are unusually wealthy.

From the study, it was found that process of requesting for properties to be vested in the nation as per the Act appurtenant to the Constitution on the Anti-Corruption, B.E. 2542 (1999) has problems and obstruction as follows: firstly, the problem on the principles of process of requesting for properties to be vested in the nation in case that properties increase abnormally being ineffective, because in the detection about changes of properties and liabilities, there shall be considering and comparing between accounts showing properties and liabilities of government officials when they go to obtain the positions and when they vacate from office. If government officials have not retired, the detection about changes of properties and liabilities is unable to verify the account showing change in properties and liabilities of such government officials.

Inspection of assets and liabilities in order to prove the correctness of account, existence or change of properties in considering which case is deemed as having suspicion that the property has been wrongfully earned, or which case is deemed that there is reasonable circumstance to believe that there will be transfer or manipulation, conversion, or concealing of properties, or there is appearance that properties are held instead, it has the nature of having abnormal increase in order to have requesting for properties to be vested in the nation, there is problem about clarity of consideration which case is the case having circumstance of obtaining assets and liabilities wrongfully, or how much fact in the case which shall have appearance of fact, then it will be considered as transfer, manipulation, conversion or concealing of properties, or how much fact as it is deemed to be the holder of properties instead, to show that the holder has increasing of properties abnormally. Furthermore, problems are found relating with the protection of the rights of person submitting account of assets and liabilities which is not enough comparing with protection of the right in the process to request for properties to be vested in the nation in the case alleging that government officials are abnormally rich. The second issue, the problem is relating with the effectiveness of the temporary seizure or confiscating which there is no requirement that there shall be seizure or confiscating of property temporarily in case of urgent necessity. Finally, there is problem related to property management that the National Anti-Corruption Commission has ordered to have temporary seizure or confiscating that does not have a law on taking care of properties. There is no way to keep properties, as well as the method to manage the assets that the National Anti-Corruption Commission ordered to seize or confiscate temporarily which affected the owner of properties, in case it is necessary to return properties, or it may diminish the value of the property, causing damage to the government in cases the court has ordered for properties to be vested in the nation.

From the problems mentioned above, in order to have effective process of requesting for properties to be vested in the nation, in case of having properties increasing abnormally, there should be determining that government officials file lists of assets and liabilities every year and there should be amendment of the definition of the word: "Property unusually increases". There should be determining of the definition for wrongful earning of assets and liabilities clearly and set standard criteria in considering which case is deemed as having circumstance to believe that they will be transfer, manipulation, conversion or concealing of properties, or it is deemed to be

the holder of properties instead, to show that the holder has increasing of properties abnormally. Furthermore, there shall be determining of standard on requesting for properties to be vested in the nation. Therefore, there will be the same standard, in case government officials have increasing assets abnormally and in the case that government officials are usually rich. With regard to problems of seizure or confiscating of properties temporarily in case of necessity and urgent events, there should be determining that the Secretary General of the National Anti-Corruption Commission has the power to seize or freeze properties temporarily in case of necessity and urgent events and problems with storage and managing of properties that at the National Anti-Corruption Commission has ordered that the properties should be seized or confiscated temporarily. It is advisable to issue regulations of the National Anti-Corruption Commission on keeping and managing of properties that at the National Anti-Corruption Commission has ordered that the properties should be seized or confiscated temporarily, so that there are responsible officials for managing properties systematically and have minimum effect on the right of stakeholders.